

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РЕМОНТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ЙОГО ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Анотація Розглянуто особливості документального оформлення обліку ремонтів на підприємствах водопостачання, обґрунтовано необхідність його удосконалення, запропоновано доповнення до «Акту приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих, модернізованих об'єктів основних засобів», розроблено додаток до нього та групувальну відомість вартості ремонтів за період.

Ключові слова: основні засоби, надання послуг, виробничі потужності, ремонт, реконструкція, модернізація.

Zima G., Samburska N.

THE PECULIARITIES OF THE RENNOVATION ACCOUNTING AT THE ENTERPRISES OF WATER SUPPLY AND THE ELABORATION OF ITS REPORTING

Summary. The peculiarities of renovation accounting papers at the Water Supply Enterprises are Considered, the necessity of its elaboration is substantiated, additions to the "Act of Acceptance of renovated, reconstructed and modernized objects of the main means" are suggested, appendix to this Act and grouping report of renovation expenses for the stipulated period are developed.

Keywords: fixed assets, services, production capacity, repair, reconstruction, modernization.

1. Вступ

Особливістю використання основних засобів водопровідних підприємств є безперервність їх роботи та налагоджена взаємодія між окремими підрозділами. Цей зв'язок утворює тісну інфраструктуру на підприємствах водопостачання, на яких система надання послуг населенню у вигляді збору, очищення і розподілення води має постійний і інтенсивний характер, пов'язаний з використанням виробничих потужностей і зумовлений високим попитом на створювані послуги.

2. Мета статті і постановка завдань

Під час проведення ремонту на підприємствах водопостачання **проблемою** є складання первинної документації обліку ремонтів для підвищення аналітичності обліку і подальшого складання статистичної, фінансової і податкової звітності.

У зв'язку з цим, нами було поставлено **завдання** – обґрунтувати необхідність підвищення інформативності обліку з відображення ремонтів на підприємствах водопостачання за допомогою первинних документів.

3. Виклад основного матеріалу

Методика обліку основних засобів за останні роки змінювалась багато разів, а первинні документи,

які є підтвердженням здійснення ремонтів, залишилися без змін (наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 № 352 [3]).

Ремонти основних засобів на підприємствах водопостачання мають свої особливості. Тому типова форма ОЗ-2 вимагає змін та доповнень.

На практиці цю проблему вирішують по-різному. Пристосовують типову форму до сучасних вимог і галузевих особливостей, тобто доповнюють необхідними елементами. При цьому в неї вносять тільки ті показники, які самостійно розробляє підприємство. Або додатково оформляють до типової форми додаток у вигляді окремого первинного документу.

Враховуючи нещодавні зміни у зв'язку з введенням Податкового кодексу України та з огляду на недоліки, які існують у фінансовому обліку, нами запропоновано до типової форми ОЗ-2 «Акту приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» внести деякі доповнення.

Практика застосування цієї форми вимагає виокремити графу в титульній частині «Орендований чи взятий у лізинг» об'єкт основних засобів із зазначенням дати та номерак документу.

Номер документу	Дата складання	Відповідальний за збереження основних засобів	Основний засіб орендований чи взятий у лізинг		Основний засіб куплений чи отриманий безоплатно
			дата	номер документу	

Акт

приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів

Цех, відділ, дільниця, лінія	Дг Рахунок, суб рахунок, код аналітичного рахунку	Кт Рахунок, суб рахунок, код аналітичного рахунку	Сума		Витрати, що збільшують балансову вартість (податковий облік понад 10% балансової вартості)	Витрати на підтримання об'єктів (податковий облік менше ніж 10% балансової вартості)	Шифр інвентарний
			Витрати за надані послуги (рахунок 685)	Витрати матеріалів (рахунки запасів)			
1	3	4	5	6	7	8	9

Рис.1. Удосконалений Акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів ОЗ-2

Для відображення валових витрат у обліку з метою оподаткування окремо зазначати у титульній частині «Основний засіб придбаний чи отриманий безоплатно».

З метою полегшення ведення аналітичного обліку та складання Декларації про оподаткування прибутку підприємств ввести графи, які будуть відображати витрати, що збільшують балансову вартість об'єкта обліку з метою оподаткування (понад 10% балансової вартості) і витрати на підтримання об'єктів у робочому стані (менше ніж 10% балансової вартості).

На рис. 1 відображено удосконалений нами Акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів ОЗ-2.

У випадку, якщо ремонт основних засобів здійснюється підрядною організацією, то на підприємство водопостачання подається Акт приймання-передачі виконаних робіт за формою КБ-2в та Довідка про виконані роботи за формою КБ-3. Запропонований нами акт допоможе наочна підтвердити суми за проведеннями *Дт 151(2)... Кт 685* та *Дт 151(2)... Кт 20, 22, а*, отже, підвищить аналітичність обліку.

За Правилами технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України [2] документи, які підтверджують здійснення ремонтних робіт мають бути або в архіві, або в технічному відділі підприємства.

У разі виникнення необхідності проведення переоцінки чи перевірки запропонований нами нижче додаток до типової форми ОЗ-2 «Акт формування вартості ремонтів основних засобів» може бути підтвердженням достовірності вартості ремонтів (рис. 2). Для цього у документі було виокремлено чотири розділи. Перші два та частково четвертий призначені для підвищення аналітичності

показників за елементами витрат у фінансовому обліку, а третій та частина четвертого – в обліку з метою оподаткування. Крім того, останній розділ надасть можливість простежити за змінами вартості незавершеного будівництва та ремонтів об'єктів основних засобів у разі їх переоцінки.

У балансі, примітках до річної фінансової звітності (розділ III «Капітальні інвестиції») та «Звіті про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)» за формою 11-ОЗ інформація про ремонт не деталізується. Аналітичних даних потребують наступні звіти.

У рядках 080 «Дооцінка незавершеного будівництва» та 090 «Уцінка незавершеного будівництва» Звіту про власний капітал наводять дані, які відображають збільшення/зменшення додаткового капіталу внаслідок дооцінки/уцінки незавершеного будівництва. Заповнюється за рахунками 423, 746, 975 з урахуванням зменшення (збільшення) корисності. У рядку 270 «Інші зміни в капіталі» наводять дані про безоплатно отримані основні засоби.

Запропоновані нами удосконалення акту ОЗ-2 полегшать роботу з відображення інформації щодо безоплатно отриманих основних засобів, інвестицій в них та ремонт об'єктів основних засобів, а розділ IV Відомості вартості ремонтів вже матиме згруповану інформацію про переоцінку незавершеного будівництва.

Ця ж відомість може бути використана для відображення капітальних інвестицій та витрат на поточні ремонти у звіті «Про основні показники діяльності підприємства» за формою 1 – підприємство та «Звіті про капітальні інвестиції» за формою 2-інвестиції (квартальна, річна). Згідно з Інструкціями щодо їх заповнення [4, 5] бухгалтер має виокремити та відобразити інформацію за певними розділами.

Акт формування вартості ремонтів основних засобів

Номер документа	Дата складання	Відповідальний за складання акту

повне найменування об'єкта

вид проведених ремонтів (реконструкції, технічне переобладнання, ПНР, інше)

№	Показник, грн	Сума	Документ підстава	
			назва	номер
I	Складові витрати			
1	Сума, сплачена будівельно-монтажній організації			
2	Витрачено матеріалів (за видами)			
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
3	Сума ввізного мита			
4	Сума безпосередніх податків			
4.1.	Податок на додану вартість			
4.2.				
4.3.	Інші			
5	Витрати на есплуатацію різьбів доставки			
6	Витрати на установку, монтаж, налагодження			
6.1	Оплата послуг сторонніх організацій			
6.2	Оплата праці власних робітників			
6.3.	Варування на заробітну плату			
6.4.	Вартість проектних робіт			
7	Інші витрати за видами:			
7.1	Прямої техніки			
7.2	Амортизація техніки, обладнання.			
7.3				
Загальна вартість станом на				
		р.		

№	Джерела проведення ремонтів	Сума	Номер документа	Назва документа (договір, чек, бухгалтерська довідка і т.п.)	Дата документа	Відсоток у загальній вартості
1	Власні кошти					
2	Кредит банку					
3	Державне фінансування					
3.1.	- з державного бюджету					
3.2.	- місцевих бюджетів					
4	Інші джерела в тому числі:					
4.1	- інвестиції					
4.2	- лізинг					
4.3.						
5	Загальна сума					

III. Валові витрати у сумі		грн	коп
Збільшують валові витрати поточного періоду			
Збільшують балансову вартість групи (вказати групу)			
Не є валовими витратами підприємства			

Склад _____ посада _____ підпис _____ прізвище, ініціали _____
Головний бухгалтер _____ посада _____ підпис _____ прізвище, ініціали _____

Зворотня сторона додатку до форми № ОЗ-2

IV. Перевірка капітальних інвестицій									
Дата	Підстава	Сума (+/-)	Справедлива вартість після переоцінки	Платіве			Податковий облік		
				відповідальною за проведення переоцінки	годоного бухгалтера	Валові доходи	Валові витрати	Балансова вартість (+/-) об'єкта (на групу)	

Рис. 2. Додаток до типової форми ОЗ-2 – Акт формування вартості ремонтів основних засобів

Відомість вартості ремонтів за _____

Номер документа	Дата складання	Відповідальний за складання акту

№ з/п	Показник, грн	Реконструкція	Технічне переобладнання	Планово-попереджувальні роботи	Всього, грн
I.	Складові витрати, грн				
1	Сума, сплачена будівельно-монтажній організації				
2	Витрачено матеріалів (за видами)				
2.1					
2.2					
2.3					
2.4					
3	Сума ввізного мита				
4	Суми непрямих податків				
4.1.	Податок на додану вартість				
4.2.					
4.3.	Інші				
5	Витрати на страхування ризиків доставки				
6	Витрати на установку, монтаж, налагодження				
6.1	Оплата послуг сторонніх організацій				
6.2	Оплата праці власних робітників				
6.3.	Парахування на заробітну плату				
6.4.	Вартість проектних робіт				
7	Інші витрати за видами:				
7.1	Простої техніки				
7.2	Амортизація техніки, обладнання.				
7.3					
	Загальна вартість станом на _____ р.				
II.	Джерела проведення ремонтів				
1	Власні кошти				
2	Кредит банку				
3	Державне фінансування				
3.1.	- з державного бюджету				
3.2.	- місцевих бюджетів				
4	Інші джерела в тому числі:				
4.1	- інвестиції				
4.2	- лізинг				
4.3.					
	Загальна сума				
III	Валові витрати				
	Збільшують валові витрати поточного періоду				
	Збільшують балансову вартість групи (вказати групу)				
	Не є валовими витратами підприємства				
	Разом				
IV	Переоцінка капітальних інвестицій				
1	Сума переоцінки (дооцінка (+), уцінка (-)				
2	Справедлива вартість після переоцінки				
	Податковий облік				
3	Валові доходи				
4	Валові витрати				
5	Балансова вартість об'єкта після переоцінки				
	Всього, грн				

Склад

	_____	_____	_____
	посада	підпис	прізвище, ініціали
Головний бухгалтер	_____	_____	_____
	посада	підпис	прізвище, ініціали

Рис. 3. Групувальна відомість вартості ремонтів за звітний період

Відомість вартості ремонтів може бути використана для заповнення III розділу «Капітальні інвестиції за окремими видами матеріальних активів» «Звіту про капітальні інвестиції».

Для заповнення II розділу цього звіту «Капітальні інвестиції за джерелами фінансування» та розділу IV «Інвестиції в основний капітал за видами економічної діяльності» призначено розділ II «Джерела проведення ремонтів» «Відомості вартості ремонтів».

Зважаючи на те, що було прийнято Податковий кодекс України підприємствам водопостачання необхідно буде відображати у податковій звітності окремі показники [1].

Введені нами графи 7 «Витрати, що збільшують балансову вартість (податковий облік понад 10% балансової вартості)» і 8 «Витрати на підтримання об'єктів (податковий облік менше ніж 10% балансової вартості)» до Акту приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих, модернізованих об'єктів основних засобів призначені для відображення вартості ремонтів у Декларації про оподаткування прибутку підприємств [6] (зараз це додаток К1/1 та рядок 04.10 «Витрати на поліпшення основних засобів та нафтових свердловин» Декларації про оподаткування прибутку підприємств).

У Відомості вартості ремонтів також наводиться інформація про включення/не включення основних засобів до складу відповідної групи, яка має бути обов'язково опрацьована працівниками бухгалтерії.

Загальна сума ремонтів та ПДВ визначена у додатку до акту ОЗ-2 та у Відомості вартості ремонтів підлягають відображенню в Декларації про податок на додану вартість [7] у відповідних рядках:

✓ «Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження) з ПДВ на митній території України товарів (послуг) та основних засобів з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які підлягають оподаткуванню за ставкою 20 % та нульовою ставкою»;

✓ «Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження) без ПДВ на митній території України товарів (послуг) та основних засобів з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які підлягають оподаткуванню за ставкою 20 % та нульовою ставкою»;

✓ «Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження) з ПДВ вітчизняних товарів (послуг) та основних засобів, імпорту товарів та отримання від нерезидентів на митній території України послуг, які не призначаються для їх використання у господарській діяльності...»;

✓ «Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження) без ПДВ вітчизняних товарів (послуг) та основних фондів, імпорту товарів та отримання від нерезидентів на митній території України послуг, які не призначаються для їх використання у господарській діяльності...».

4. Висновки

Запропонований нами удосконалений «Акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих, модернізованих об'єктів основних засобів» та додаток до нього «Акт формування вартості ремонтів» підвищать інформативність та аналітичність обліку, а «Відомість вартості ремонтів» забезпечить та прискорить складання статистичної та податкової звітності по ремонту практично без додаткових вибірок. Зазначені нововведення не потребують додаткових коштів для їх впровадження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України / Україна. Верховна Рада [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Правила технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України / Україна. Державний комітет по житлово-комунальному господарству [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Про затвердження типових форм первинного обліку / Україна. Міністерство статистики України. Наказ № 352 від 29.12.95 [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://zakon.nau.ua>
4. Інструкція щодо заповнення форм державних статистичних спостережень зі структурної статистики №1 – підприємництво (річна), №1 – підприємництво (квартальна) – річна, №1 – підприємництво (квартальна) / Україна. Державний комітет статистики. Наказ від 27.08.2007 № 321 [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інструкція щодо заповнення форм державних статистичних спостережень № 2 – інвестиції (річна) "Капітальні інвестиції" та № 2 - інвестиції (квартальна) "Капітальні інвестиції" / Україна. Державний комітет статистики. Наказ від 10.11.2008 № 436 [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Порядок складання декларації з податку на прибуток / Україна. Державна податкова адміністрація. Наказ №143 від 23.03.03 р. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.ligazakon.ua>
7. Порядок заповнення та надання податкової декларації з ПДВ / Україна. Державна податкова адміністрація. Наказ від 30.05.97 р. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.ligazakon.ua>